

Asia: VN/27266/2024

## **Lausuntopyyntö pankkipalvelulainsäädännön arviointia koskevasta työryhmämietinnöstä**

### Lausunnonantajan lausunto

#### **1. Huomionne yrityksen ja yhteisön perusmaksutiliä koskevista ehdotuksista**

Ks. kohta 4

#### **2. Huomionne asiakaspalvelua koskevista ehdotuksista**

Ks. kohta 4

#### **3. Huomionne muista esityksen yhteydessä arvioiduista aiheista (esim. yhdenvertaisuus, raportointi, jatkoselvitettävät aihekokonaisuudet)**

Ks. kohta 4

#### **4. Halutessanne voitte jättää tähän muita huomioita**

Keskuskauppakamari kiittää mahdollisuudesta lausua pankkipalvelulainsäädännön arviointia koskevasta työryhmämietinnöstä. Mietinnön tavoitteena on edistää peruspankkipalveluiden saatavuutta ja käytettävyyttä. Mietinnössä ehdotetaan uutta yrityksen ja yhteisön perusmaksutiliä, jolla laajennettaisiin oikeus peruspankkipalveluihin koskemaan mikro- ja pienyrityksiä, elinkeinonharjoittajia, yhdistyksiä, säätiöitä ja yhteisetyksia. Lisäksi luottolaitostoiminnasta annettuun lakiin ehdotetaan lisättäväksi säännös asiakaspalvelun tavoitettavuudesta sekä laajennettavaksi peruspankkipalveluiden raportointia koskevaa säännöstä.

Työryhmän tehtävänä oli valmistella ehdotus, jolla 1) varmistetaan mikro- ja pienyritysten sekä yhdistysten pankkipalveluiden riittävä saatavuus ja kohtuullinen hinnoittelu laajentamalla oikeutta peruspankkipalveluihin koskemaan myös näitä toimijoita, 2) varmistetaan peruspankkipalveluiden tarjonnan riittävä laatutaso, yhtäläinen saatavuus myös erityisryhmille ja kehitetään sääntelyä asiakaspalvelun tavoitettavuuden ja laadun edistämiseksi erityisesti siten, että asiakkaat saavat vastaukset tiedusteluihinsa ja ratkaisut ongelmiinsa kohtuullisessa ajassa sekä 3) täsmennetään pankin velvollisuuksia ja menettelytapoja siten, ettei niitä tulkita tarpeettoman tiukasti palveluja tarjotessa ja siten muodosta asiatonta estettä palveluiden tarjonnalle (de-risking-ilmion ehkäisy).

Keskuskauppakamari pitää mainittuja tavoitteita tärkeinä ja kannatettavina. Pankkipalvelujen saatavuus on käytännössä perusedellytys yritystoiminnalle. Suomen elinkeinoelämän kilpailukyvyyn ja kansainvälisen houkuttelevuuden näkökulmasta on tärkeää, että sekä yritysten perustamiseen että kansainvälisten osaajien Suomeen muuttamiseen liittyvät prosessit ovat kokonaisuudessaan sujuvia. Pankkitilin avaaminen ja pankkipalvelujen käyttäminen ovat yksi osa tätä kokonaisuutta.

Keskuskauppakamarin käsityksen mukaan esimerkiksi maahanmuuttajataustaiset yrittäjät ja työntekijät kohtaavat pankkien kanssa asioidessaan mietinnössä kuvattuja ongelmia. Tilien avaamisesta kieltäytyminen vaikeuttaa tällöin sekä yritystoiminnan käynnistämistä Suomessa että integroitumista suomalaiseen yhteiskuntaan. Kansainvälisten osaajien osalta pankkitilin avaamisen viivästyminen voi aiheuttaa merkittäviä käytännön haasteita erityisesti silloin, kun henkilö aloittaa työnteon Suomessa ja ensimmäinen palkanmaksu ajoittuu pian työsuhteen alkuun. Lisäksi vahvan sähköisen tunnistautumisen palvelut ovat usein edellytys muiden yhteiskunnan keskeisten palvelujen, kuten palkanmaksun, vuokravakuuksien ja viranomaisasioiden, käyttämiselle. Nykykäytännöt vahvan sähköisen tunnistusvälineen myöntämisessä voivat rajata osan Suomeen muuttavista henkilöistä tunnistamisen ulkopuolelle. Jos palvelut eivät avaudu ajoissa, syntyy kerrannaisvaikutuksia, jotka heikentävät työvoiman saatavuutta, houkuttelevuutta ja Suomeen asettautumisen sujuvuutta.

Keskuskauppakamari kannattaa lähtökohtaisesti mietinnön ehdotusta perusmaksutilistä yrityksille. Ehdotetut säännökset eivät Keskuskauppakamarin näkemyksen mukaan kuitenkaan vaikuta rahanpesun ja terrorismin rahoittamisen estämisen ja kansainvälisten talouspakotteiden huomioon ottamisen näkökulmasta täysin onnistuneilta. Keskuskauppakamari viittaa tältä osin erityisesti Finanssiala ry:n eriävässä mielipiteessä esitettyihin näkemyksiin perusmaksutilien määrästä, kieltäytymisperusteista ja palvelun tarjoamisvelvollisuuden laajuudesta. Näihin näkökohtiin tulisi jatkovalmistelussa vielä kiinnittää huomiota.

Keskuskauppakamari kannattaa myös asiakaspalveluun liittyvien ehdotusten tavoitetta varmistaa riittävä laatutaso palveluille. Ehdotettu hyvään pankkitapaan sääntely vaikuttaa kuitenkin menevän pidemmälle kuin mitä mietinnön tavoite huomioon ottaen olisi välttämätöntä. Liian yksityiskohtainen sääntely voi olla mm. omiaan vähentämään kilpailua sekä korottamaan ETA-alueen pankkien kynnystä osallistua Suomen markkinoille. Esimerkiksi ehdotettu luottolaitoslain 15 luvun 1 §:n 2 momentti on Keskuskauppakamarin näkemyksen mukaan epäonnistunut. Mallia onnistuneemmasta yleisluonteisten menettelytapavaatimusten asettamisesta voi hakea esimerkiksi sijoituspalvelulain 10 luvun 2 §:n 1 momentin säännöksestä. Vastaavasti jatkovalmistelussa on syytä harkita myös sitä, onko asiakasyhteydenottoihin vastaamisen liittyvien määräaikojen tarpeen olla niin yksityiskohtaisesti säänneltyä kuin mitä mietinnössä on ehdotettu vai riittäisikö siltä osin määräaika ilman aiheetonta viivytystä.

Keskuskauppakamari pitää tärkeänä myös sitä, että jatkovalmistelussa pohditaan kokonaisvaltaisesti, miten kansainvälisten osaajien maahantuloprosessit, pankkitilin avaaminen ja

vahvan sähköisen tunnistamisvälineen myöntäminen saataisiin toteutettua joustavasti samalla rahanpesusääntelyn asettamat rajoitteet kuitenkin huomioon ottaen. Tällöin olisi syytä myös selvittää sitä, olisiko osa ongelmista ratkaistavissa sääntelyn sijaan esimerkiksi selkeämmällä viranomaisohjeistuksella ja nykyistä laajemmalla maahanmuuttoviranomaisten ja pankkien välisellä yhteistyöllä.

Kajala Ville  
Keskuskauppakamari